

3.23.2. АНТИКОРУПЦИСКА ПОЛИТИКА

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

Во текот на 2012 година се продолжи со имплементација на правната рамка за борба против корупцијата, меѓу-институционалната соработка, реализација на ГРЕКО препораките - III круг на евалуација, како и со имплементација на Државните програми за спречување на корупција и за спречување на судир на интереси за 2011-2015.

За имплементација на ГРЕКО препораките од аспект на транспарентност на финансирање на политичките партии, на 12.11.2012 год. донесени се Законот за измени и дополнување на Изборниот законик и Законот за измени и дополнување на Законот за финансирање на политичките партии. Со Законот за изменување и дополнување на Законот за финансирање на политичките партии се предвидени одредби за унапредување на транспарентност и јавност во финансирањето на политичките партии.

За следење на реализацијата на Државните програми за превенција и репресија на корупцијата и превенција и намалување на појавата на судир на интереси 2011-2015, во септември 2012 год. изготвена е ВЕБ апликација за електронско прибирање на податоците, и определени се 102 лица од институциите опфатени со програмите (законодавна, извршна и судска власт, локална самоуправа, образование, здравство, медиуми, невладиниот и приватниот сектор). Во октомври 2012 година реализирани се 4 обуки за пополнување на ВЕБ апликацијата. Првичното пополнување започна во ноември 2012 година а до крај на декември ќе се изготви Првичен извештај за статусот на реализација.

За воведување на системската проверка на изјавите на судир на интереси на 20.03.2012 г., донесена е Уредба за начинот на проверка на содржината на изјавите за интереси³⁶ согласно која ДКСК од мај до декември 2012 год. изврши проверка на изјавите за судир на интереси на 41 службено лице, 123 носителите на законодавната власт - пратеници, 38 членови на Владата на РМ и 281 службени лица избрани или именувани од Собранието на РМ. Согласно “Критериумите за начинот за определување на анкетни листови кои ќе бидат предмет на проверка“ ДКСК во 2012 година изврши проверка на вкупно 77 анкетни листови поднесени од страна на градоначалници на општините во РМ, при што кај 28 анкетни листови утврдени се нецелосни податоци поради што во октомври 2012 год. до Управата за јавни приходи се поднесени барања за испитување имот и имотна состојба.

Во тек е подготовка на Методологија за релевантен статистички систем за мониторинг на антикорупциската политика, која што согласно заклучоците усвоени од страна на Владата на РМ, работна група се очекува да изготви драфт верзија до крај на декември 2012 год.

Во тек е реализација на проектот: „Поддршка за развој на системот пријавители на корупција“ (whistleblowersprotection) во соработка со Британската Амбасада, со кој ќе се придонесе за подобрување на заштита на лицата кои пријавуваат корупција и злоупотреби во институцијата во која се вработени.

Во рамки на УНДП проектот: „Поддршка за зајакнување на националниот и локалниот систем на интегритет“, во 2012 год. во 10 општини се развиени заеднички рамки на систем на интегритет и анти-корупциски политики, исто така назначени се контакт лица и воспоставени се телефонски линии за пријавување на корупција, формирани се работни групи за интегритет за следење на елементите на интегритет и одржани се две работилници. Исто така, во јули 2012 година, со поддршка на Регионалната – антикорупциската иницијатива (РАИ), Регионалниот совет за соработка (РЦЦ) и УНДП – канцеларијата во Македонија се одржа **Меѓународна работилница на тема “Концепти за интегритет: Пристапи и нови граници**, на која учествуваа делегации од земјите членки на ИЕН⁴¹, претставниците од РАИ, претставниците од релевантни институции од Република Македонија, претставници од меѓународните организации и од други засегнати страни. Темите на работилницата се однесуваа на: Системи на интегритет; Антикорупциски стратегии; Поткажување/ пријавување (whistle-blowing); Балансирање на транспарентноста и заштита на личните податоци.

Во рамки на ОБСЕ проект: „Промовирање на транспарентноста и отчетноста во јавните институции“ спроведени се истражувања на јавното мислење за трите сектори од Државните програми: Образование и спорт, Јавна администрација и Медиуми и граѓански организации, како и секторот Образование и спорт.

За зајакнување на соработката со приватниот сектор на 09.11.2011 год. потпишан е Меморандум за взаемна соработка и поддршка за спречување на корупција и судир на интереси со 9 претставници на приватниот сектор. Во мај 2012 год. реализирана е работилница “Бизнис етика-спречување на корупција преку воспоставување на етички бизнис практики“ со претставници од приватниот сектор, на тема развивање на етички кодекси за приватниот сектор за однесување во случаи на можна корупција и судир на интереси.

Започнати се подготовките за реализација на ГРЕКО препораките од Четвртиот круг на евалуација и во тек е пополнување Прашалникот од страна на сите релевантни институции.

За имплементација на Законот за финансирање на политичките партии, во текот на 2012 год. до Државниот завод за ревизија 16 политички партии доставиле Годишни сметки за финансиското работење, додека 9 политички партии доставиле Извештаи за добиени донации.

Меѓуресорското тело, редовно одржува состаноци за координација на активностите против корупцијата, при што на 12.12..2012 год. одржан е 8-от состанок.

Во текот на 2012 год. АСЈО во соработка со ДКСК реализираше 12 обуки за **Корупција и судир на интереси** со вкупно 278 учесници (138 судии, 109 јавни обвинители, 31 стручни соработници од судовите и обвинителствата). Додека за имплементација на Кривичниот законик, АСЈО спроведе 13 обуки на кои учествувале вкупно 412 учесници од кои (226 судии, 139 јавни обвинители, 8 раководни судски службеници, 6 стручни соработници од судовите, 5 стручни соработници од обвинителствата, како и 28 претставници од релевантните институции). Исто така спроведени се 2 обуки на тема “**Поткуп преку концептот на службено лице**”, на која учествувале 65 учесници.

Во насока на подигнување на професионализацијата и едукацијата на субјектите кои се активни учесници во постапките за доделување на договори за јавни набавки, Бирото за јавни набавки во текот на 2012 година (заклучно со 20.11.2012 г). организираше 32 обуки, на кои присуствуваа 692 учесници, 678 договорни органи и 14 економски оператори. Во обуките беше вклучен и модулот за судир на интереси и корупција во јавните набавки. По однос на транспарентност на договорите за јавни набавки види *Поглавје 3.05. Јавни набавки.*

СТРАТЕШКИ ДОКУМЕНТИ:

- Државна програма за превенција и репресија на корупцијата и превенција и намалување на појавата на судир на интереси 2011-2015;
- Стратешки план на ДКСК за унапредување на односите со јавност.

КРАТКОРОЧНИ ПРИОРИТЕТИ

Во текот на 2013 год. ќе се продолжи со активности за имплементација на правната рамка за натамошно зајакнување на превенцијата и сузбивање на корупцијата, намалување на судирот на интереси, унапредување на транспарентноста на финансирањето на политичките партии, како и следење на реализацијата на Државните програми за превенција и репресија на корупцијата, и превенција и намалување на појавата на судир на интереси 2011-2015, како и зајакнување на меѓу - институционалната соработка.

ПРАВНА РАМКА

Во 2013 година ќе се донесе Закон за измени и дополнувања на Законот за спречување на корупција, со цел да се уреди системска и институционална заштита на лицата кои сакаат да пријават случаи на корупција, како и прашањето за интегритетот.

ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА

ДКСК во текот на 2013 год. ќе продолжи да ја следи реализацијата на активностите предвидени во Акциониот план на Државните програми за превенција и репресија на корупцијата, и превенција и намалување на појавата на судир на интереси 2011-2015, и до крајот на Март 2013 ќе изготви Извештај за степенот на реализирани активности, кој ќе се презентира на Годишна конференција за степенот на остварувањето на двете ДП 2011-2015.

ДКСК во 2013 година ќе продолжи со проверка на податоците во изјавите за судир на интереси, а согласно препораките на Европската Комисија за воспоставување на track – record, ДКСК на месечно ниво ќе изготвува и доставува Табеларен статистички преглед за проверки на изјавите за судир на интереси, со податоци за поведени постапки, изречени мерки и санкции за утврден судир на интереси. Исто така, во рамки на ОБСЕ проектот: „Промовирање на транспарентноста и отчетноста во јавните институции“ во ДКСК до јуни 2013 год. ќе се воспостави База на податоци за изјави на интереси за избрани и именувани лица.

Врз основа на Критериумите за начинот за определување на анкетни листови, а согласно препораките на Европската Комисија за воспоставување на track - record, ДКСК во соработка со УЈП во текот на 2013 година ќе изготвуваат и доставуваат Табеларен статистички преглед за проверки на анкетните листови, со податоци за поведени постапки, изречени мерки и санкции за утврдени неправилности, како и испитување на имот и имотна состојба со податоци за поведени постапки, изречени мерки и санкции.

Во рамки на проектот “Поддршка во развојот на системот на пријавители во Македонија“, со поддршка на Британска амбасада во првиот квартал од 2013 ќе биде изготвена Физибилити студија за можни насоки за развивање на системот за заштита на пријавители.

Исто така до април 2013 ќе се одржи Меѓународна работилница на тема : Заштита на пријавителите - пракса, легислатива и предизвици.

До крај на 2013 год. предвидено е да започне со имплементација Твининг проектот ИПА 2010 – „Поддршка за ефикасна превенција и борба против корупцијата“.

Од аспект на меѓу -институционалната соработка, Државната комисија за спречување на корупцијата во 2013 година ќе изготви полугодишен Извештај за спроведување на Меморандумот за взаемна поддршка за спречување на корупцијата и на судирот на интереси

потпишан со Приватниот сектор и полугодишен Извештај за спроведување на Меморандумот за взаемна поддршка за спречување на корупцијата и на судирот на интереси потпишан со Граѓански организации. Исто така, ДКСК ќе изготвува Полугодишни информации за спроведување на Протоколот за соработка за превенција и репресија на корупцијата и на судирот на интереси.

Во текот на 2013 година, ДКСК, АСЈО, Министерството за информатичко општество и јавна администрација ќе продолжат со спроведување на континуирани обуки за ризици од корупција, превентивни мерки и подигнување на јавната свест, како и обука на тема „Концепт и елементи на системот на интегритет“.

Министерството за правда, во текот на 2013 год., во соработка со судовите во РМ, јавните обвинителства во РМ и МВР, ќе продолжи со изготвување на квартални статистички извештаи за случаи на корупција, како и табеларен преглед за следење на делата од висок профил на корупција.

Во насока на натамошно ефикасно сузбивање на корупцијата, со цел за реализација на препораките од ЕК за воспоставување на track –record на случаите на корупција, до крајот на 2013 год. ќе се следи имплементацијата на Методологијата за статистички систем за мониторинг на антикорупциската политика, преку изготвување на табеларен преглед на истраги, обвиненија, пресуди и казни за дела на корупција.

Министерството за правда, во текот на 2013 год. во соработка со судовите во РМ, јавните обвинителства во РМ и МВР, ќе изготвуваат Квартални статистички извештаи за случаи на корупција, како и табеларен преглед за следење на делата од висок профил на корупција.

Со цел спроведување на одредбите за проширена конфискација и незаконско збогатување од Законот за измени и дополнување на Кривичниот законик во текот на 2013 година, АСЈО ќе продолжи со спроведување на обуки на овие теми за судиите и јавните обвинители. Воедно, ќе се следи и известува за евентуални случаи на проширена конфискација и незаконско збогатување.

Агенцијата за управување со конфискуван имот, во соработка со судовите и јавните обвинителства во РМ, ќе изготвува и доставува табеларен преглед на реализирани конфискации на имот и имотна корист со податоци за видот, вредноста и износот на извршена наплата.

Со цел за унапредување на транспарентноста на финансирањето на политичките партии, во согласност со приоритетите утврдени во Акцискиот план за започнување на пристапни преговори меѓу РМ и ЕУ, во текот на 2013 год. Државниот завод за ревизија, до крај на јуни 2013 год. ќе изврши објавување на кампањски и партиски извештаи и примена на ефективни санкции во случај на прекршоци, ревизија на финансиските извештаи на политичките партии за 2012 година и ревизија на финансиските извештаи од спроведените локални избори во 2013 година, како и објавување на конечните ревизорски извештаи на својата веб страна. Исто така, за примена на новиот Закон за финансирање на политички партии, до 31.05.2013 год. ќе се изврши зајакнување на човечките ресурси на ДЗР преку вработување на 5 виши ревизори.

Постапувајќи согласно изборното законодавство и согласно одредбите од Законот за спречување на корупцијата, во текот на изборниот период за претстојните локални избори во 2013 година, ДКСК ќе ги следи финансиските извештаи на организаторите на изборните кампањи доколку има основи за поведување на соодветни постапки за истото ќе известува веднаш по превземените активности. ДЗР, во соработка со ДКСК и ЈОРМ, во текот на 2013 год. ќе изготви табеларен преглед на постапки и изречени санкции за непостапување согласно одредбите од Законот за финансирање на политички партии и Изборниот законик.

Во поглед на ГРЕКО Четвртиот круг на евалуација на Република Македонија во текот на 2013 година ќе се превземат активности за подготовка за Четвртиот круг на евалуација на Република Македонија од страна на ГРЕКО, на тема - Превенција на корупцијата по однос на членови на парламентот, судии и јавни обвинители.

По однос на транспарентност на договорите за јавни набавки види *Поглавје 3.05. Јавни набавки.*

СРЕДНОРОЧНИ ПРИОРИТЕТИ

ПРАВНА РАМКА

Во текот на 2014 и 2015 год. ќе се продолжи со натамошна реализација на активностите за натамошнозајакнување на превенцијата и сузбивање на корупцијата, намалување на судирот на интереси, унапредување на транспарентноста на финансирањето на политичките партии, зајакнување на меѓу-институционалната соработка како и следење на реализацијата на Државните програми за превенција и репресија на корупцијата, и превенција и намалување на појавата на судир на интереси 2011-2015.

ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА

ДКСК на среден рок, ќе продолжи со следење на реализацијата на активностите утврдени со Акциските планови на Државна програма за превенција и репресија на корупција и Државната програма за превенција и намалување на појавата на судирот на интереси, за што ќе доставува известувања за степенот на реализација на Акциските планови.

ДКСК ќе продолжи со натамошна реализација на активностите утврдени во Стратешкиот план за односи со јавност 2012-2014.

Во рамки на Твининг проектот ИПА 2010 – „Поддршка за ефикасна превенција и борба против корупцијата”, ќе се обезбеди подобрување на имплементацијата на националната законодавна рамка за борба против корупција, јакнење на националните механизми за превенција и борба против корупцијата, зајакната соработка помеѓу Државната Комисија за спречување на корупција, правосудните органи, надлежните органи за спроведување на законот и останатите релевантни институции во областа на откривање, превенција и санкционирање на коруптивните кривични дела.

На среднорочен план ќе се превземаат активности за реализација на препораките од ГРЕКО Четвртиот круг на евалуација на Република Македонија по однос Превенција на корупцијата по однос на членови на парламентот, судии и јавни обвинители.

За подигање на свеста за ризиците од корупција, на среден рок. ќе се продолжи со спроведување на обуки за антикорупциски мерки и Етика во државната служба.

По однос на транспарентност на договорите за јавни набавки види *Поглавје 3.05 Јавни набавки.*